

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Петухов Андрій Юрійович

УДК: 342.95 (477)

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ
ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Суми – 2021

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Приватному вищому навчальному закладі «Університет сучасних знань».

Науковий керівник: доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України
РЄЗНІК Олег Миколайович,
Сумська міська рада, секретар.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, доцент,
КРАВЧЕНКО Іван Олександрович,
Сумський національний аграрний університет,
доцент кафедри приватного та соціального права
юридичного факультету;

кандидат юридичних наук, доцент,
КОЛЕСНИКОВА Марія Вікторівна,
Сумський державний університет,
доцент кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної
діяльності.

Захист відбудеться 23 вересня 2021 р. о 13.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 55.051.07 Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Петропавлівська, 57.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

Автореферат розісланий 20 серпня 2021 р.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Н.С. Горобець

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Невід'ємною складовою становлення і стабільного розвитку демократичної держави є взаємодія влади та бізнесу. Прогресивні зміни розвитку приватного сектору зумовлюють динамічний генезис цієї взаємодії – появу нових моделей, форм і методів, реформування адміністративно-правового механізму її реалізації.

Умови сьогодення вимагають від держав розуміння того, що найкращі та найбільш ефективні результати для досягнення прогресивного суспільного розвитку, можуть бути лише за умови реалізації пріоритету взаємодії влади та бізнесу. Слід відзначити, що на даний час в Україні відбувається процес становлення взаємодії влади та бізнесу, ефективна співпраця яких можлива лише за умови визначення спільної мети, завдань та принципів такої взаємодії.

Сучасні тенденції та інтенсивність розвитку суспільства створюють нові передумови для налагодження комунікації між різними групами, в яких на зміну конкуренції приходять конструктивний діалог і порозуміння. Налагодження партнерських відносин стає одним із найважливіших підходів у діяльності інституцій на шляху досягнення спільних цілей, запорукою важливих змін у громадах і суспільстві загалом. Співпраця у межах досягнення певної мети, вирішення конкретних завдань чи тривале партнерство передбачають об'єднання й координацію зусиль, ресурсів, рівність участі кожної зі сторін та спільну відповідальність за результати діяльності.

Вплив бізнесу на систему демократичних взаємовідносин і соціально-економічного розвитку країни не обмежується лише створенням робочих місць, матеріальних цінностей і примноженням прибутку, як вважалось раніше. Нині бізнес стає активнішим у соціальному житті міста, регіону та держави. Така тенденція пов'язана зі зростанням інтернаціоналізації виробництва товарів і послуг. Бізнес, взаємодіючи з державою, прагне до: функціонування «незахоплених» корупцією державних структур; наявності ефективного середовища для розвитку бізнесу та захисту своїх інтересів; прозорості різних форм взаємодії держави з бізнесом, які б функціонували на паритетній основі, та можливості отримання фінансової допомоги на реалізацію суспільно корисних завдань.

Питанню взаємодії влади з бізнесом присвячена увага О.А. Грішнова, С.Д. Данасарова, А.П. Денисенка, Т.В. Дерев'ягіна, І.В. Запатріна, Т.А. Кобзевої, О.П. Маслюківської, В.А. Михеєва, О.М. Полякова, Е.Р. Уайт та інших. Дослідження особливостей взаємопов'язаного розвитку державного і приватних інститутів розкриті в дослідженнях Л.І. Абалкіна, М.Д. Афанасьєва, В.Г. Варнавського, З.С. Варналія, В.В. Воліка, А.С. Гальчинського, В.В. Галуцька, Ю.В. Гаруста, О.П. Гетьманець, С.М. Гусарова, Б.В. Дерев'янка, В.М. Ігнатова, М.В. Колеснікової, І.О. Кравченка, Т.М. Кравцової, А.М. Куліша, В.І. Курила, П.М. Леоненка, Л.І. Матвєєвої, О.М. Музичука, В.В. Пахомова, О.М. Резніка, М.В. Старинського, А.В. Стеблянка, В.В. Сухоноса, В.О. Уколова,

Т.О. Чернадчук, А.Є. Чирікової, М.Г. Чумаченка, А.А. Чухна, С.І. Юрія, Ю.В. Якутіна, Є.Г. Ясіна та інших вчених.

Незважаючи на значну кількість наукових праць у цій площині, чимало питань залишаються мало дослідженими і потребують спеціального поглибленого теоретичного вивчення. Взаємодія органів влади з бізнесом може здійснюватися на різних рівнях, різними способами залежно від контексту, в якому відбувається співпраця, та особливостей суб'єктів такої взаємодії. Дослідження взаємодії влади і бізнесу в Україні є відносно новим питанням, вивченню теоретичних основ якого поки що приділена недостатня увага. В цьому контексті все більш актуальним стає необхідність вивчення наявного досвіду взаємодії влади та бізнесу, проведення аналізу соціально-економічних, нормативно-правових, організаційних складових такої взаємодії, а також видів та форм взаємодії держави та бізнесу.

Крім цього, потребує свого уточнення поняття взаємодії між владою та бізнесом, а також необхідність дослідження її методологічних засад. Також актуальним є дослідження змісту взаємодії влади та бізнесу, визначення системи суб'єктів взаємодії та особливостей їх адміністративно-правового статусу. Потребують визначення та опрацювання рівні та напрями взаємодії, а також адміністративно-правові форми і методи взаємодії між владою та бізнесом в Україні. Нагальним є питання визначення проблем правового регулювання та дослідження напрямків підвищення ефективності адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію між владою та бізнесом в Україні. Особливого значення вказана проблематика набуває й в світлі зовнішньополітичних орієнтирів України і, передусім, прагненні України приєднатися до Європейського Союзу.

Таким чином, відсутність комплексних досліджень, присвячених питанню адміністративно-правового забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні, а також наявність низки прогалин та недоліків у відповідному законодавстві, обумовлюють актуальність та своєчасність проведення дисертаційного дослідження за окресленою проблематикою.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до: Концепції реформування системи державної допомоги суб'єктам господарювання, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 січня 2010 р. № 81-р; Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015; Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504-р.; Пріоритетних напрямів наукових досліджень Університету сучасних знань на 2017–2022 рр., затверджених рішенням Вченої ради Університету сучасних знань від 8 грудня 2016 р., протокол № 3.

Тема дисертації затверджена рішенням вченої ради Університету сучасних знань (протокол № 4 від 26 травня 2015 р.).

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є визначення сутності, змісту та особливостей адміністративно-правового забезпечення взаємодії влади

та бізнесу в Україні, а також можливостей його вдосконалення з урахуванням вітчизняної практики та зарубіжного досвіду. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити сутність та з'ясувати значення взаємодії влади та бізнесу в державі;
- встановити мету, принципи та завдання взаємодії влади та бізнесу в Україні;
- узагальнити підходи до визначення бізнесу як об'єкту адміністративно-правового регулювання, визначити його сутність та особливості;
- охарактеризувати правові засади взаємодії влади та бізнесу в Україні та розкрити місце серед них адміністративно-правового регулювання;
- окреслити систему суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні та визначити особливості їх адміністративно-правового статусу;
- сформуванати уявлення про рівні взаємодії між владою та бізнесом в Україні;
- розкрити напрями взаємодії між владою та бізнесом в Україні;
- систематизувати адміністративно-правові форми та методи взаємодії між владою та бізнесом в Україні;
- окреслити перспективні напрями використання в Україні зарубіжного досвіду взаємодії між владою та бізнесом в Україні;
- сформуванати напрями удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу;
- визначити перспективи удосконалення організаційних засад взаємодії між владою та бізнесом в Україні.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають під час взаємодії між владою та бізнесом в Україні.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади взаємодії влади та бізнесу в Україні.

Методи дослідження. Для досягнення мети та реалізації завдань дисертаційної роботи, одержання об'єктивних і науково обґрунтованих результатів були використані загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, системне застосування яких дозволило комплексно дослідити адміністративно-правове забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні. Методи *узагальнення* та *аналізу* використовувалися під час визначення поняття та змісту взаємодії влади і бізнесу в Україні, принципів, адміністративно-правових форм та методів взаємодії, визначення системи суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні, а також удосконалення адміністративного законодавства, що регулює взаємодію між владою та бізнесом (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 2.4, розділ 3). Із використанням методу *порівняння* досліджено стан національного регулювання у сфері взаємодії влади та бізнесу в Україні і визначено місце в ньому адміністративних норм (підрозділ 1.4). Вирішення окремих завдань дослідження обумовило використання спеціальних методів, зокрема: *логіко-семантичного* – під час вдосконалення термінологічного апарату (підрозділ 1.1, 1.2, розділ 2); *структурно-функціонального* – при класифікації принципів та адміністративно-

правових методів взаємодії між владою та бізнесом (підрозділи 1.2, 2.4); *порівняльно-правового* – для окреслення напрямів використання зарубіжного досвіду в Україні (підрозділ 3.1); *формально-юридичного* – під час визначення сутності та значення взаємодії влади та бізнесу в державі, визначення особливостей бізнесу як об'єкту адміністративно-правового регулювання, визначення рівнів та напрямів взаємодії влади та бізнесу в Україні, а також визначення адміністративно-правових форм та методів взаємодії між владою та бізнесом в Україні (підрозділи 1.1, 1.3, 2.2, 2.3, 2.4); за допомогою *системно-структурного методу* досліджено зміст таких категорій, як: взаємодія, бізнес, принципи взаємодії між владою та бізнесом, система суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні, рівні, напрями, адміністративно-правові форми та методи взаємодії влади та бізнесу в Україні, адміністративне законодавство, яке регулює взаємодію між владою та бізнесом (розділ 1, розділ 2, підрозділ 3.2).

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні дані органів державної влади та місцевого самоврядування, акти адміністративного законодавства; міжнародні нормативно-правові акти, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України; статистичні дані органів місцевого самоврядування; політико-правова публіцистика; аналітичні матеріали; довідкові видання.

Науково-теоретичне підґрунтя дослідження становлять наукові праці фахівців у галузі філософії, теорії управління, загальної теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників. Нормативною основою дисертаційного дослідження є Конституція України, а також низка законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, норми яких закріплюють організаційні та правові засади взаємодії влади та бізнесу в Україні. Інформаційну та емпіричну основу роботи становить узагальнення практики взаємодії влади та бізнесу в Україні та зарубіжних країнах.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є одним із перших у науці адміністративного права комплексним дослідженням сутності, змісту та особливостей адміністративно-правового забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні та можливостей його вдосконалення, з урахуванням вітчизняної практики та зарубіжного досвіду. У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд нових наукових положень, висновків, рекомендацій і пропозицій. Зокрема:

вперше:

- визначено сутність взаємодії між владою та бізнесом як процесу взаємовпливу суб'єктів один на одного, що має свій прояв у врегульованій законом співпраці, та здійснюється шляхом досягнення спільних заходів, обумовлена єдиною метою та цілями щодо вирішення конкретних питань та прийняття відповідних управлінських рішень;

- надано класифікацію принципам взаємодії влади та бізнесу за їх деталізацією та впливом на суспільні відносини на загально-соціальні (принципи рівності перед законом, узгодження інтересів, відкритості та прозорості, взаємної відповідальності) та спеціально-юридичні (відповідності потребам суспільства,

суспільної відповідальності, результативності та принципу врахування досвіду іноземних держав у процесі формування взаємодії влади та бізнесу) принципи;

– поняття «напрями взаємодії влади та бізнесу» визначено як передбачені адміністративно-правовими нормами стратегічні шляхи діяльності суб'єктів взаємодії, спрямовані на досягнення мети взаємодії та швидку реалізацію найважливіших проектів і прискорення розвитку регіонів, одержання прибутку, досягнення позитивних економічних і соціальних результатів як для влади, так і для бізнесу, задоволення суспільних потреб та підвищення рівня економічних та соціальних умов, розвиток бізнесу, створення умов для підвищення конкурентоспроможності державного та приватного секторів економіки;

удосконалено:

– теоретико-правовий підхід до класифікації національної правової основи взаємодії між владою та бізнесом в Україні, яку запропоновано поділити на п'ять основних категорій: 1) Конституція України; 2) спеціальні нормативно-правові акти; 3) нормативно-правові акти, що містять окремі норми або їх сукупність, які опосередковано регулюють взаємодію влади та бізнесу в Україні; 4) підзаконні нормативно-правові акти; 5) локальні нормативні акти;

– визначення поняття адміністративно-правових форм взаємодії влади та бізнесу як зовнішнє вираження змісту дій, які вчиняються у межах компетенції уповноваженими суб'єктами органів державної влади у сфері взаємодії та приватного сектору, та спрямовані на забезпечення їх ефективної спільної роботи з метою безпосереднього втілення, реалізації та запровадження дієвого механізму взаємодії у конкретних суспільних відносинах;

– розуміння завдань взаємодії між владою та бізнесом, до яких віднесено: 1) підвищення рівня соціально-економічного розвитку держави та окремих територій; 2) ефективне управління майном; 3) сприяння розвитку підприємництва; 4) здійснення державної регуляторної політики; 5) забезпечення необхідного рівня соціальної захищеності, надання робочих місць, гідної заробітної плати; 6) збалансованість усіх галузей господарського комплексу; 7) стимулювання розвитку енергетичної промисловості; 8) захист економічних інтересів української економіки; 9) підтримка конкуренції;

– підхід до визначення адміністративно-правових форм взаємодії влади та бізнесу в Україні як зовнішнього вираження змісту дій, які вчиняються у межах компетенції уповноваженими суб'єктами органів державної влади у сфері взаємодії та приватного сектору, та спрямовані на забезпечення їх ефективної спільної роботи з метою безпосереднього втілення, реалізації та запровадження дієвого механізму взаємодії у конкретних суспільних відносинах;

– класифікацію методів взаємодії між владою та бізнесом, до яких запропоновано віднести методи планування, прогнозування, контролю, інформаційного забезпечення та економічний метод;

дістали подальшого розвитку:

– напрями використання в Україні зарубіжного досвіду: 1) запровадження, спеціально створеної, практичної інституції, яка сприятиме

впровадженню новітніх механізмів та форм взаємодії влади та бізнесу, налагоджуватиме співробітництво, вноситиме пропозиції до чинних нормативно-правових актів (США); 2) організація та діяльність аналітичної науково-дослідницької установи, яка б на підставі моніторингу статистичних даних, визначала причини та передумови виникнення взаємодії, її суб'єктів та ефективність, на основі вказаних даних, розроблювала пропозиції щодо доцільності першочергового проведення тих чи інших заходів у вказаній сфері (Великобританія); 3) використання інституту концесій (Франція); 4) зменшення кількості нормативно-правових актів, які регулюють відносини, що виникають у сфері взаємодії влади та бізнесу, а також їх адаптація до європейських та міжнародних стандартів (Польща);

– пропозиції щодо удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу, що включають: 1) внесення змін до чинного законодавства, а також імплементація міжнародного законодавства, з метою його уніфікації та єдиного розуміння учасниками взаємодії; 2) запровадження уніфікованих форм взаємодії влади та приватного сектору; 3) запровадження єдиного електронного реєстру договорів, які укладаються під час взаємодії влади та бізнесу; 4) встановлення чіткого розподілу компетенційних функцій між суб'єктами взаємодії; 5) запровадження єдиної системи відповідальності та вирішення спорів, які виникають у сфері взаємодії влади та бізнесу;

– заходи з удосконалення організаційних засад взаємодії між владою та бізнесом в Україні, якими є: 1) зміна орієнтації державного регулювання у сфері владно-приватних відносин з обмежувального на стимулюючий; 2) координація діяльності органів державної влади та посилення ролі органів місцевого самоврядування у сфері взаємодії влади та бізнесу шляхом розроблення та використання єдиного управлінського механізму; 3) удосконалення організаційної складової механізму взаємодії влади та бізнесу; 4) запровадження в діяльність навчальних закладів різних рівнів акредитації освітніх програм для підготовки фахівців у сфері державно-приватного партнерства.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що отримані в результаті дослідження висновки, рекомендації та пропозиції можуть бути використані у:

– науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальших теоретико-правових досліджень питань взаємодії влади та бізнесу в Україні (*акт впровадження Кримінологічної асоціації України від 09.03.2021 р.*);

– правотворчій діяльності – для вдосконалення вітчизняного законодавства під час підготовки й уточнення низки законодавчих та підзаконних актів з питань взаємодії влади та бізнесу в Україні (*акт впровадження Науково-дослідного інституту публічної політики і соціальних наук від 10.03.2021 р.*);

– правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності взаємодії влади та бізнесу в Україні;

– освітньому процесі – під час підготовки підручників та навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративна діяльність», «Судові та правоохоронні органи», «Господарське право»; вони вже

використовуються в ході проведення занять із зазначених дисциплін у Сумському державному університеті. Їх враховано також у навчально-методичних розробках, підготовлених автором (*акт впровадження Сумського державного університету від 11.03.2021 р.*).

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації, теоретичні та практичні висновки і рекомендації оприлюднені у виступах дисертанта на міжнародних науково-практичних конференціях: «Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України» (м. Київ 14-15 листопад 2018 року); «Проблемні питання, досягнення та інновації фундаментальних та прикладних досліджень» (м. Київ, Україна, 09–10 лютого 2019 р.); «Адміністративне право та процес: актуальні проблеми та шляхи вирішення» (м. Харків, 21 лютого 2020 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження знайшли своє відображення в 5-ти наукових статтях, 4 з яких опубліковано у фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному виданні, та 3-х тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається із анотації, вступу, трьох розділів, що поєднані в одинадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 235 сторінок. Список використаних джерел складається із 324 найменувань і займає 33 сторінки, додатки розміщено на 8 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дисертаційної роботи, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, грантами, визначаються об'єкт, предмет і методи дослідження, формулюються його мета та задачі, розкриваються наукова новизна, теоретичне і практичне значення дисертаційної роботи, надаються відомості про апробацію результатів дослідження.

Розділ 1 «Методологічні засади взаємодії влади та бізнесу в Україні» складається з чотирьох підрозділів і присвячений: встановленню сутності взаємодії влади та бізнесу та окресленню її значення для держави, визначенню мети, принципів та завдань взаємодії влади та бізнесу, з'ясуванню сутності та особливостей бізнесу як об'єкту адміністративно-правового регулювання, аналізу правових засад взаємодії влади та бізнесу в Україні та визначенню серед них місця адміністративно-правового регулювання.

У **підрозділі 1.1 «Сутність та значення взаємодії влади та бізнесу в державі»** проаналізовано підходи до визначення поняття взаємодії та узагальнено розуміння терміну «взаємодії влади та бізнесу» як процес взаємовпливу суб'єктів один на одного, що має свій прояв у врегульованій законом співпраці, яка здійснюється шляхом досягнення спільних заходів, обумовлена єдиною метою та цілями щодо вирішення конкретних питань та прийняття відповідних рішень. Виділено характерні ознаки взаємодії влади та приватних структур, до яких віднесено: 1) єдність цілей; 2) чітке закріплення відповідних повноважень; 3) нормативне забезпечення встановлення і підтримки координаційних

управлінських відносин. Проаналізовано етимологію понять «співробітництво» й «партнерство» та встановлено, що взаємодія є широким поняттям, яке по-різному тлумачать залежно від сфери його застосування. З'ясовано, що однією з найбільш ефективних форм взаємодії влади та бізнесу у вирішенні багатьох, в тому числі інфраструктурних, проблем регіонів є саме державно-приватне партнерство.

У підрозділі 1.2 «*Мета, принципи та завдання взаємодії влади та бізнесу в Україні*» сформовано уявлення про мету, завдання та принципи взаємодії влади та бізнесу. Досліджено, що мета взаємодії є кінцевим результатом, для досягнення якого виконуються відповідні дії. Визначено, що для досягнення конкретної мети суб'єктам взаємодії необхідно вирішити певне коло завдань, які виникають в результаті такої взаємодії. До завдань взаємодії влади та бізнесу віднесено: 1) підвищення рівня соціально-економічного розвитку держави та окремих територій; 2) ефективне управління майном; 3) сприяння розвитку підприємництва; 4) здійснення державної регуляторної політики; 5) забезпечення необхідного рівня соціальної захищеності, надання робочих місць, гідної заробітної плати; 6) збалансованість усіх галузей господарського комплексу; 7) стимулювання розвитку енергетичної промисловості; 8) захист економічних інтересів української економіки; 9) підтримка конкуренції. Сформовано поняття «принципи взаємодії влади та бізнесу» як основні засади, керівні ідеї та положення, що існують об'єктивно та визначають вимоги до системи, структури, організації та процесу взаємодії суб'єктів під час здійснення діяльності, ґрунтуються на соціальних потребах населення у вказаному напрямі діяльності. Визначено, що за їх деталізацією та впливом на суспільні відносини принципи взаємодії між владою та бізнесом класифікуються на загально-соціальні принципи, до яких відносяться принципи рівності перед законом, узгодження інтересів, відкритості та прозорості, взаємної відповідальності, та спеціально-юридичні принципи, до яких відносяться відповідність потребам суспільства, суспільної відповідальності, результативності та принципу врахування досвіду іноземних держав у процесі формування взаємодії влади та бізнесу. Досліджено, що вся діяльність суб'єктів взаємодії повинна ґрунтуватися на чітко визначених принципах: рівності перед законом, узгодження інтересів, відкритості та прозорості, взаємної відповідальності, відповідності потребам суспільства, суспільної відповідальності, результативності та принципу врахування досвіду зарубіжних держав у процесі формування взаємодії влади та бізнесу.

У підрозділі 1.3 «*Сутність та особливості бізнесу як об'єкту адміністративно-правового регулювання*» визначено авторське поняття «бізнес», яке запропоновано розуміти як, врегульовану нормами права, не заборонену законом діяльність суб'єктів, метою якої є одержання реального прибутку, досягнення позитивних економічних і соціальних результатів, задоволення власних потреб, створення додаткових робочих місць. Визначено його характерні ознаки та особливості, до яких віднесено: 1) мету діяльності – отримання прибутку; 2) ділові відносини, які врегульовані нормами права; 3) суб'єктами бізнесу є лише представники підприємницької діяльності; 4) бізнес орієнтований на задоволення потреб; 5) для нього притаманна ознака самостійності, тобто

особа, в межах чинного законодавства, на власний розсуд приймає рішення про створення та ведення бізнесу, обирає вид його діяльності; 6) ініціативність, що пояснюється необхідністю та бажанням особи, за допомогою бізнесу, задовольняти інтереси інших суб'єктів, що зумовлює необхідність активної позиції, руху вперед для розвитку та отримання прибутку; 7) ризикована діяльність; 8) комунікативність, тобто вміння будувати систему ділових зв'язків, налагоджувати взаємодію зі споживачами, органами державної влади, місцевого самоврядування. Звернено увагу, що істотною вадою національного законодавства залишається відсутність нормативного закріплення поняття «бізнес», його ознак, особливостей та структури.

У підрозділі 1.4 «Правові засади взаємодії влади та бізнесу в Україні та місце серед них адміністративно-правового регулювання» визначено правову основу взаємодії влади та бізнесу, проаналізовано сукупність нормативно-правових актів, які визначають організаційні, економічні і правові форми та регулюють процес взаємодії влади та бізнесу в Україні. З'ясовано, що правова основа взаємодії влади та бізнесу в Україні поділяється на п'ять категорій: 1) Конституція України; 2) спеціальні нормативно-правові акти; 3) нормативно-правові акти, які опосередковано регулюють взаємодію влади та бізнесу в Україні; 4) підзаконні нормативно-правові акти; 5) локальні нормативні акти. З урахуванням проведеного дослідження, виділено шляхи удосконалення правової основи взаємодії влади та бізнесу в Україні. Встановлено, що адміністративно-правове регулювання взаємодії влади та бізнесу покликано спонукати до значно активнішої правової позиції органів державної влади та приватних структур, а також надавати можливість цим суб'єктам взаємодії детальніше описувати та регламентувати в адміністративно-правових актах моделі поведінки та взаємодії. З'ясовано, що напрямами адміністративно-правового регулювання взаємодії влади та бізнесу є: 1) впорядкування відносин власності шляхом визначення тих сфер господарювання, де може бути використано механізм взаємодії владних та приватних структур; 2) чітке закріплення статусу суб'єктів взаємодії; 3) забезпечення стратегічних пріоритетів розвитку; 4) створення стабільних механізмів взаємодії; 5) гарантований захист від несприятливих наслідків взаємодії; 6) забезпечення підґрунтя для формування інфраструктури; 7) розроблення дієвих способів контролю за процесами взаємодії; 8) розроблення, закріплення та реалізація правових норм, які будуть вигідні для влади та бізнесу.

Розділ 2 «Зміст взаємодії влади та бізнесу в Україні» складається з чотирьох підрозділів і присвячений визначенню системи суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні та особливостей їх адміністративно-правового статусу, встановленню рівнів та напрямів взаємодії між владою та бізнесом в Україні, розкриттю адміністративно-правових форм та методів взаємодії між владою та бізнесом в Україні в Україні.

У підрозділі 2.1 «Система суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні та особливості їх адміністративно-правового статусу» визначено авторське поняття «система суб'єктів взаємодії влади та бізнесу», з'ясовано її сутність та особливості. Аргументовано, що державна влада у сфері взаємодії з

бізнесом – це система спеціально створених державних органів, наділених відповідними повноваженнями щодо вирішення питань, пов'язаних з виникненням, розвитком та припиненням правовідносин у сфері взаємодії з приватними структурами. З урахуванням проведеного дослідження визначено, що систему суб'єктів у сфері взаємодії влади та бізнесу складають: 1) державні органи, до повноважень яких віднесено вирішення питань, пов'язаних з виникненням, розвитком та припиненням правовідносин у сфері взаємодії з приватними інституціями; 2) господарські організації; 3) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

У підрозділі 2.2 *«Рівні взаємодії між владою та бізнесом в Україні»* встановлено, що взаємодія між владою та бізнесом може здійснюватися на двох рівнях: перший – реалізація взаємодії влади та бізнесу на рівні центральних органів виконавчої влади; другий – реалізація взаємодії влади та бізнесу на рівні територіального утворення. З'ясовано їх ознаки та характерні особливості. Проаналізовано, що на рівні територіального утворення до взаємодії влади та бізнесу можуть залучатися територіальні органи державної влади та місцевого самоврядування, широке коло громадян, що проживають на вказаній території, а також громадські об'єднання та інші неурядові організації.

У підрозділі 2.3 *«Напрями взаємодії між владою та бізнесом в Україні»* надано авторське поняття «напрями взаємодії влади та бізнесу» як визначені адміністративно-правовими нормами стратегічні шляхи діяльності суб'єктів взаємодії, спрямовані на досягнення мети взаємодії та швидку реалізацію найважливіших проектів і прискорення розвитку регіонів, одержання прибутку, досягнення позитивних економічних і соціальних результатів як для влади, так і для бізнесу, задоволення суспільних потреб та підвищення рівня економічних та соціальних умов, розвиток бізнесу, створення умов для підвищення конкурентоспроможності державного та приватного секторів економіки. Визначено, що основними та характерними ознаками, які притаманні напрямам взаємодії влади та бізнесу є нормативність, конкретність та результативність. Досліджено, що найбільш важливими напрямками взаємодії між владою та бізнесом є: інвестиційний, ціновий, бюджетний, податковий та антимонопольно-конкурентний напрям.

У підрозділі 2.4 *«Адміністративно-правові форми та методи взаємодії між владою та бізнесом в Україні»* сформовано уявлення про адміністративно-правові форми взаємодії, які визначено як зовнішнє вираження змісту дій, що вчиняються у межах компетенції уповноваженими суб'єктами органів державної влади з питань взаємодії з приватним сектором, та спрямовані на забезпечення їх ефективної спільної роботи з метою безпосереднього втілення, реалізації та запровадження дієвого механізму взаємодії у конкретних суспільних відносинах. Виділено їх характерні ознаки та види. Досліджено, що до основної адміністративно-правової форми взаємодії влади та бізнесу в Україні слід віднести адміністративний договір, а до додаткових: створення робочих груп для підготовки законопроектів, пропозицій про зміни й доповнення до законодавства,

обмін інформацією, розроблення й реалізація спільних програм та планів щодо взаємодії влади та бізнесу. З'ясовано, що методи взаємодії влади та бізнесу – це сукупність науково-обґрунтованих і закріплених на законодавчому рівні прийомів і способів, за допомогою яких забезпечується належна організація й реалізація зазначеної взаємодії. Проаналізовано основні адміністративно-правові методи взаємодії влади та бізнесу, а саме: методи планування, прогнозування, контролю, інформаційного забезпечення та економічний методи.

Розділ 3 «Напрями удосконалення адміністративно-правового забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні» складається з трьох підрозділів і присвячений аналізу зарубіжного досвіду взаємодії влади та бізнесу і визначенню можливостей його використання в Україні, формуванню напрямів удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу, узагальненню шляхів удосконалення організаційних засад взаємодії між владою та бізнесом в Україні.

У підрозділі 3.1 *«Зарубіжний досвід взаємодії влади та бізнесу та можливості його використання в Україні»* обґрунтовано доцільність запозичення Україною зарубіжного досвіду взаємодії влади та бізнесу з позитивного досвіду таких розвинутих країн, як: США, Великобританія, Німеччина та Польща. Зокрема, запропоновано: запровадження спеціально створеної практичної інституції та аналітичної науково-дослідницької установи; активне використання інституту концесій; зменшення кількості нормативно-правових актів, які регулюють відносини, що виникають у сфері взаємодії влади та бізнесу, а також їх адаптація до європейських та міжнародних стандартів.

У підрозділі 3.2 *«Удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу»* адміністративне законодавство, яке регулює взаємодію влади та бізнесу в Україні визначено як систему нормативно-правових норм адміністративного права, які регулюють підстави, порядок, форми та механізми виникнення і функціонування управлінських особливостей взаємодії між владою та приватними структурами. Встановлено недоліки правого регулювання взаємодії влади та бізнесу в Україні та визначено, що напрямами удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу повинно стати: 1) внесення змін до чинного законодавства, а також імплементація міжнародного законодавства, з метою його уніфікації та єдиного розуміння учасниками взаємодії; 2) запровадження уніфікованих форм взаємодії влади та приватного сектору; 3) запровадження єдиного електронного реєстру договорів, які укладаються під час взаємодії влади та бізнесу; 4) встановлення чіткого розподілу компетенційних функцій між суб'єктами взаємодії; 5) запровадження єдиної системи відповідальності та вирішення спорів, які виникають у сфері взаємодії влади та бізнесу.

У підрозділі 3.3 *«Шляхи удосконалення організаційних засад взаємодії між владою та бізнесом в Україні»* досліджено проблематику взаємодії влади та бізнесу і встановлено основні причини уповільнення динаміки взаємодії влади та бізнесу, які впливають на її розвиток та удосконалення організаційних засад. Запропоновано основні шляхи удосконалення організаційних засад взаємодії між

владою та бізнесом в Україні, до яких віднесено: 1) зміна орієнтації державного регулювання у сфері владно-приватних відносин з обмежувального на стимулюючий; 2) координація діяльності органів державної влади та посилення ролі органів місцевого самоврядування у сфері взаємодії влади та бізнесу шляхом розроблення та використання єдиного управлінського механізму; 3) удосконалення організаційної складової механізму взаємодії влади та бізнесу; 4) запровадження в діяльність навчальних закладів різних рівнів акредитації освітніх програм для підготовки фахівців у сфері державно-приватного партнерства.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності, змісту та розкритті особливостей адміністративно-правового забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні та, на цій підставі, запропоновано напрямки його удосконалення з урахуванням вітчизняної практики та зарубіжного досвіду. У результаті здійсненого дослідження сформульовані висновки, спрямовані на досягнення поставленої мети, а також відповідні пропозиції та рекомендації.

1. Аргументовано, що взаємодія влади та бізнесу – це процес взаємовпливу суб'єктів один на одного, що має свій прояв у врегульованій законом співпраці, яка здійснюється шляхом досягнення спільних заходів, обумовлена єдиною метою та цілями щодо вирішення конкретних питань та прийняття відповідних рішень.

До особливостей взаємодії влади та бізнесу в Україні віднесено: 1) єдність цілей, що виражається у забезпеченні дотримання прав та інтересів як держави, так і бізнесу, законності та правопорядку, наданні різних видів послуг на належному рівні; 2) чітке закріплення відповідних повноважень (організаційне забезпечення), що створює передумови для результативної взаємодоповнюючої співпраці; 3) наявність правових підстав, тобто нормативне забезпечення встановлення і підтримки координаційних управлінських відносин.

2. Доведено, що метою взаємодії влади та бізнесу в Україні є: 1) швидка реалізація найважливіших проектів та прискорення розвитку регіонів; 2) одержання прибутку; 3) досягнення позитивних економічних і соціальних результатів як для влади, так і для бізнесу; 4) задоволення суспільних потреб; 5) створення додаткових робочих місць; 6) підвищення рівня економічних та соціальних умов; 7) розвиток бізнесу; 8) створення умов для підвищення конкурентоспроможності державного та приватного секторів економіки.

Встановлено, що завданнями взаємодії між владою та бізнесом є: 1) підвищення рівня соціально-економічного розвитку держави та окремих територій; 2) ефективне управління майном; 3) сприяння розвитку підприємництва; 4) здійснення державної регуляторної політики; 5) забезпечення соціального захисту, зайнятості населення, праці та заробітної плати; 6) збалансованість усіх галузей господарського комплексу; 7) стимулювання

розвитку енергетичної промисловості; 8) захист економічних інтересів української економіки; 9) підтримка конкуренції.

Визначено, що принципи взаємодії влади і бізнесу це – основні засади, керівні ідеї та положення, що існують об'єктивно та передбачають вимоги до системи, структури, організації та процесу взаємодії суб'єктів під час здійснення діяльності, ґрунтуються на соціальних потребах населення у вказаному напрямі діяльності.

Принципи взаємодії влади та бізнесу за їх деталізацією та впливом на суспільні відносини класифіковано на загально-соціальні принципи, до яких відносяться принципи рівності перед законом, узгодження інтересів, відкритості та прозорості, взаємної відповідальності, та спеціально-юридичні принципи, до яких відносяться відповідності потребам суспільства, суспільної відповідальності, результативності та принципу врахування досвіду зарубіжних держав у процесі формування взаємодії влади та бізнесу.

3. Констатовано, що бізнес – це врегульована нормами права, не заборонена законом діяльність суб'єктів, метою якої є одержання прибутку, досягнення позитивних економічних і соціальних результатів, задоволення власних потреб, створення додаткових робочих місць.

4. Обґрунтовано, що правова основа взаємодії влади та бізнесу – це сукупність нормативно-правових актів, які визначають організаційні, економічні і правові форми та регулюють процес взаємодії влади та бізнесу в Україні, встановлюються систему відносин між державними органами та приватними особами, їх взаємні права та обов'язки, забезпечують правові гарантії та закріплюють положення щодо відповідальності у разі порушення зобов'язань кожної із сторін взаємодії.

Виявлено, що правові основи взаємодії влади та бізнесу в Україні поділяються на п'ять категорій: 1) Конституція України; 2) спеціальні нормативно-правові акти; 3) нормативно-правові акти, які опосередковано регулюють взаємодію влади та бізнесу в Україні; 4) підзаконні нормативно-правові акти; 5) локальні нормативні акти.

5. Встановлено, що система суб'єктів взаємодії влади та бізнесу – це сукупність законодавчо визначених учасників адміністративно-правових відносин, які взаємодіють між собою з метою реалізації найважливіших проектів та прискорення розвитку регіонів, одержання прибутку, досягнення позитивних економічних і соціальних результатів, задоволення суспільних потреб, створення додаткових робочих місць, розвитку бізнесу та створення умов для підвищення конкурентоспроможності державного та приватного секторів економіки.

Зазначається, що систему суб'єктів у сфері взаємодії влади та бізнесу складають: 1) державні органи, до повноважень яких віднесено вирішення питань, пов'язаних з виникненням, розвитком та припиненням правовідносин у сфері взаємодії з приватними інституціями: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, спеціально уповноважений орган у сфері розвитку малого і середнього підприємництва, центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві

державні адміністрації; 2) господарські організації; 3) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також особи які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

6. Відзначено, що система реалізації взаємодії бізнесу та влади здійснюється на двох рівнях:

– перший – реалізація взаємодії влади та бізнесу на рівні центральних органів виконавчої влади;

– другий – реалізація взаємодії влади та бізнесу на рівні територіального утворення із залученням до вказаної діяльності територіальних органів державної влади та місцевого самоврядування, широкого кола громадян, що проживають на вказаній території, а також громадських об'єднань та інших неурядових організацій.

7. Аргументовано, що напрями взаємодії влади та бізнесу – це визначені адміністративно-правовими нормами стратегічні шляхи діяльності суб'єктів взаємодії, спрямовані на досягнення мети взаємодії та швидку реалізацію найважливіших проектів і прискорення розвитку регіонів, одержання прибутку, досягнення позитивних економічних і соціальних результатів як для влади, так і для бізнесу, задоволення суспільних потреб та підвищення рівня економічних та соціальних умов, розвиток бізнесу, створення умов для підвищення конкурентоспроможності державного та приватного секторів економіки. До напрямів взаємодії влади та бізнесу в Україні віднесено: інвестиційний, ціновий, бюджетний, податковий та антимонопольно-конкурентний напрям.

8. Встановлено, що адміністративно-правові форми взаємодії влади та бізнесу в Україні – це зовнішнє вираження змісту дій, які вчиняються у межах компетенції уповноваженими суб'єктами органів державної влади з питань взаємодії з приватним сектором, та спрямовані на забезпечення їх ефективної спільної роботи з метою безпосереднього втілення, реалізації та запровадження дієвого механізму взаємодії у конкретних суспільних відносинах.

Методи взаємодії влади та бізнесу визначено як сукупність науково-обґрунтованих і закріплених на законодавчому рівні прийомів і способів, за допомогою яких забезпечується належна організація й реалізація зазначеної взаємодії. Методами взаємодії між владою та бізнесом є: планування, прогнозування, контроль, інформаційне забезпечення та економічний метод.

9. Виділені основні можливості використання в Україні зарубіжного досвіду: 1) з позитивного досвіду США – запровадження спеціально створеної практичної інституції, до складу якої будуть входити як державні, так і приватні організації та фізичні особи, та яка повинна мати різні напрямки діяльності та сприяти впровадженню в діяльність державних і приватних структур новітні механізми та форми взаємодії влади та бізнесу, налагоджувати співробітництво між державним та приватним секторами, вносити пропозиції про запровадження нових та ефективних способів здійснення такої взаємодії до чинних нормативно-правових актів; 2) з позитивного досвіду Великобританії – організація та діяльність аналітичної науково-дослідницької установи, яка б на підставі моніторингу статистичних даних, визначала би причини та передумови

виникнення взаємодії між владою та бізнесом, суб'єктів такої взаємодії, а також на підставі аналізу показників проведених заходів у сфері взаємодії, визначала би її ефективність та на основі вказаних даних, розроблювала пропозиції щодо доцільності першочергового проведення тих чи інших заходів у вказаній сфері; 3) з позитивного досвіду Франції – активне використання інституту концесій, що в свою чергу детермінує потребу відповідного вдосконалення законодавства України з урахуванням передового зарубіжного досвіду і євроінтеграційного напрямку розвитку нашої держави; 4) з позитивного досвіду Польщі – зменшення кількості нормативно-правових актів, які регулюють відносини, що виникають у сфері взаємодії влади та бізнесу, а також їх адаптація до європейських та міжнародних стандартів, що підвищить ефективність застосування взаємодії між владою та приватним бізнесом, сприятиме залученню інвестицій міжнародних інституцій.

10. Адміністративне законодавство, яке регулює взаємодію влади та бізнесу в Україні визначене як система нормативно-правових норм адміністративного права, які регулюють підстави, порядок, форми та механізми виникнення і функціонування управлінських особливостей взаємодії між владою та приватними структурами.

Удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу пропонується здійснювати за такими напрямками: 1) внесення змін до чинного законодавства, а також імплементація міжнародного законодавства, з метою його уніфікації та єдиного розуміння учасниками взаємодії; 2) запровадження уніфікованих форм взаємодії влади та приватного сектору; 3) запровадження єдиного електронного реєстру договорів, які укладаються під час взаємодії влади та бізнесу; 4) встановлення чіткого розподілу компетенційних функцій між суб'єктами взаємодії; 5) запровадження єдиної системи відповідальності та вирішення спорів, які виникають у сфері взаємодії влади та бізнесу.

11. До основних заходів з удосконалення організаційних засад взаємодії між владою та бізнесом в Україні віднесено: 1) зміна характеру державного регулювання державно-приватних відносин з обмежувального на стимулюючий; 2) координація діяльності органів державної влади та посилення ролі органів місцевого самоврядування у сфері взаємодії влади та бізнесу шляхом розроблення та використання єдиного управлінського механізму; 3) удосконалення організаційної складової механізму взаємодії влади та бізнесу; 4) утворення освітніх програм в учбових закладах для підготовки висококваліфікованих державних службовців у сфері державно-приватного партнерства.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації:

1. Петухов А. Ю. Принципи взаємодії влади та бізнесу в Україні. *Право.UA*. 2016. № 1. С. 206–212.

2. Петухов А. Ю. Система суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні. *Європейські перспективи*. 2017. № 4. С. 126–131.
3. Петухов А. Ю. Методологічні засади взаємодії влади та бізнесу в Україні. *Європейські перспективи*. 2018. № 4. С. 42–47.
4. Петухов А. Ю. Адміністративно-правові форми взаємодії між владою та бізнесом в Україні. *Європейські перспективи*. 2019. № 1. С. 231–238.
5. Петухов А. Ю. Правові засади взаємодії влади та бізнесу в Україні. *European Reforms Bulletin*. 2019. № 3. С. 99–103.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Петухов А. Ю. Адміністративно-правові методи взаємодії між владою та бізнесом в Україні. *Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 14–15 листопада 2018 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2018. С. 34–36.
7. Петухов А. Ю. Напрями взаємодії між владою та бізнесом в Україні. *Проблемні питання, досягнення та інновації фундаментальних та прикладних досліджень: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 09–10 лютого 2019 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2019. С. 38–40.
8. Петухов А. Ю. Бізнес як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Адміністративне право та процес: актуальні проблеми та шляхи вирішення: тези доповідей учасників науково-практичного семінару* (м. Харків, 21 лютого 2020 р.). Харків: НДІ ППСН, 2020. С. 99–101.

АНОТАЦІЯ

Петухов А.Ю. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Приватний вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»; Сумський державний університет. – Суми, 2021.

Дисертаційне дослідження присвячено визначенню сутності, змісту та розкриттю особливостей взаємодії влади та бізнесу в Україні. Визначається сутність та значення взаємодії влади та бізнесу в державі. Встановлюється мета, принципи та завдання взаємодії влади та бізнесу в Україні. Узагальнюються підходи до визначення бізнесу як об'єкту адміністративно-правового регулювання, визначається його сутність та особливості. Характеризуються правові засади взаємодії влади та бізнесу в Україні та розкривається місце серед них адміністративно-правового регулювання. Окреслюється система суб'єктів взаємодії між владою та бізнесом в Україні та визначаються особливості їх адміністративно-правового статусу. Формується уявлення про рівні взаємодії між владою та бізнесом в Україні. Розкриваються напрями взаємодії між владою та бізнесом в Україні. Систематизуються адміністративно-правові форми та методи взаємодії між владою та бізнесом в Україні. Окреслюються перспективні напрями

використання в Україні зарубіжного досвіду взаємодії між владою та бізнесом в Україні. Формуються напрями удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює взаємодію влади та бізнесу. Визначаються перспективи удосконалення організаційних засад взаємодії між владою та бізнесом в Україні.

Ключові слова: взаємодія, влада, бізнес, мета, принципи та завдання взаємодії, правові засади взаємодії, система суб'єктів взаємодії влади та бізнесу, рівні та напрями взаємодії, адміністративно-правові форми, методи взаємодії, зарубіжний досвід взаємодії влади та бізнесу, удосконалення адміністративного законодавства, шляхи удосконалення.

АННОТАЦІЯ

Петухов А.Ю. Административно-правовое обеспечение взаимодействия власти и бизнеса в Украине. - Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Частное высшее учебное заведение «Университет современных знаний»; Сумской государственной университет. – Сумы, 2021.

Диссертационная работа посвящена комплексному исследованию административно-правового обеспечения взаимодействия власти и бизнеса в Украине и путей его совершенствования с учетом отечественной практики и зарубежного опыта. Особое внимание уделяется исследованию сущности взаимодействия власти и бизнеса в государстве как процесса взаимного влияния субъектов друг на друга, что проявляется в урегулированном законом сотрудничестве, которое осуществляется путем достижения общих мероприятий, нацеленных на решение конкретных вопросов и принятия соответствующих решений. Доказано, что целями взаимодействия власти и бизнеса являются: 1) быстрая реализация важнейших проектов и ускорение развития регионов; 2) получение прибыли; 3) достижение положительных экономических и социальных результатов как для власти, так и для бизнеса; 4) удовлетворение общественных потребностей; 5) создание дополнительных рабочих мест; 6) повышение уровня экономических и социальных условий; 7) развитие бизнеса; 8) создание условий для повышения конкурентоспособности государственного и частного секторов экономики. Сформировано представление о задачах и принципах взаимодействия между властью и бизнесом, проведена их классификация. Выяснено, что принципы взаимодействия власти и бизнеса по их детализации и влиянию на общественные отношения классифицируются на общие социальные принципы, к которым относятся принципы равенства перед законом, согласование интересов, открытости и прозрачности, взаимной ответственности, и специально-юридические принципы, к которым относится соответствие потребностям общества, общественной, результативности и принципа учета опыта иностранных государств в процессе формирования взаимодействия власти и бизнеса. Исследована сущность и особенности бизнеса как объекта административно-правового регулирования. Охарактеризованы правовые основы взаимодействия

власти и бизнеса в Украине и определено место среди них административно-правового регулирования.

Определено, что система субъектов взаимодействия между властью и бизнесом в Украине составляют: 1) государственные органы, к полномочиям которых отнесено решение вопросов, связанных с возникновением, развитием и прекращением правоотношений в сфере взаимодействия с частными учреждениями; 2) хозяйственные организации; 3) граждане Украины, иностранцы и лица без гражданства, а также лица, которые осуществляют хозяйственную деятельность и зарегистрированы в соответствии с законом как предприниматели, а также исследованы особенности их административно-правового статуса. Сформировано представление об уровнях взаимодействия между властью и бизнесом в Украине. Исследованы направления взаимодействия между властью и бизнесом и определены их понятия как предусмотренные административно-правовыми нормами стратегические пути деятельности субъектов взаимодействия, направленные на достижение цели взаимодействия и быструю реализацию важнейших проектов и ускорения развития регионов, получения прибыли, достижения положительных экономических и социальных результатов как для власти, так и для бизнеса, удовлетворения общественных потребностей и уровня экономических и социальных условий, развитие бизнеса, создание условий для повышения конкурентоспособности государственного и частного секторов экономики. Определено, что административно-правовой формой взаимодействия между властью и бизнесом является внешнее выражение содержания действий, которые совершаются в пределах компетенции уполномоченными субъектами органов государственной власти в сфере взаимодействия и частного сектора, и направлены на обеспечение их эффективной совместной работы с целью непосредственного воплощения, реализации и внедрения действенного механизма взаимодействия в конкретных общественных отношениях. Исследованы методы взаимодействия между властью и бизнесом и определено, что основными методами взаимодействия являются методы планирования, прогнозирования, контроля, информационного обеспечения и экономические методы.

Обосновано значение использования в Украине зарубежного опыта и на примере положительного опыта США, Великобритании, Польши и Германии, выделены основные возможности его использования в Украине в исследуемые проблематике. Определено, что основными направлениями совершенствования административного законодательства, регулирующего взаимодействие власти и бизнес является: 1) внесение изменений в действующее законодательство, а также имплементация международного законодательства, с целью его унификации и понимание участниками взаимодействия; 2) введение унифицированных форм взаимодействия власти и частного сектора; 3) введение единого электронного реестра договоров, заключаемых при взаимодействии власти и бизнеса; 4) установление четкого распределения компетенционных функций между субъектами взаимодействия; 5) введение единой системы ответственности и разрешения споров, возникающих в сфере взаимодействия власти и бизнеса.

Обоснованы и исследованы основные пути совершенствования организационных основ взаимодействия между властью и бизнесом в Украине.

Ключевые слова: взаимодействие, власть, бизнес, цель, принципы и задачи взаимодействия, правовые основы взаимодействия, система субъектов взаимодействия власти и бизнеса, уровни и направления взаимодействия, административно-правовые формы, методы взаимодействия, зарубежный опыт взаимодействия власти и бизнеса, совершенствование административного законодательства, пути совершенствования.

SUMMARY

Pietukhov A.Yu. Administrative and Legal Provision of the Interaction between Government and Business in Ukraine. – *Qualifying scientific work as the manuscript.*

The thesis for a candidate's degree by the specialty 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; informational law. – Private Higher Educational Institution “University of Modern Knowledge”; Sumy State University. – Sumy, 2021.

The dissertation research is focused on determining the essence, content and revealing the specific features of the interaction of government and business in Ukraine. The essence and significance of the interaction of government and business in the state has been defined. The purpose, principles and tasks of the interaction between government and business in Ukraine have been established. The author has generalized approaches on determining business as an object of administrative and legal regulation; has defined its essence and specific features. The author has characterized legal principles of the interaction between government and business in Ukraine and has revealed the place of administrative and legal regulation among them. The system of subjects of the interaction between government and business in Ukraine has been outlined and specific features of their administrative and legal status have been determined. The author has formed the idea about the levels of the interaction between government and business in Ukraine. The directions of the interaction between government and business in Ukraine have been revealed. Administrative and legal forms and methods of the interaction between government and business in Ukraine have been systematized. Perspective directions of using international experience of the interaction between government and business in Ukraine have been outlined. The author has formed the areas for improving administrative legislation, which regulates the interaction between government and business. Perspectives for improving the organizational principles of the interaction between government and business in Ukraine have been defined.

Key words: interaction, government, business, purpose, principles and tasks of the interaction, legal principles of the interaction, system of subjects of the interaction between government and business, levels and directions of the interaction, administrative and legal forms, methods of the interaction, international experience of the interaction between government and business, improvement of administrative legislation, ways of improvement.

Підписано до друку 19.08.2021 р.
Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 1,1.
Гарнітура Times.
Тираж 100 пр. Зам. № 207/77.
Віддруковано у видавництві «Ярославна».
40030, м. Суми, вул. Горького, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: серія ДК, № 332
від 09.02.2001 р.